

Det er ganske vist, at det er den lovhjemlede Ordning for Dieblisset, at Communerne ikke alene betale Udgifterne til deres Politivæsen, men ogsaa bære alle Udgifterne ved den criminelle Retspleie. Det er min Anskuelse, at dette egentlig er urigtigt. Det er ganske vist, at endeel af Politivæsenet er det Communens Sag at bekoste; hertil maa henregnes den offentlige Keenlighed, Gadesveining og alt Sligt; men den Deel af Politivæsenet, som gaaer ud paa at opdage Forbrydere og paa at varetage alt det, der vedkommer det egentlige Justitsvæsen, er ikke Communens Sag, men derimod Statens, og endnu mere er det en Statsfag at afholde Udgifterne ved de criminelle Sager i Almindelighed. Det kunde vel synes, at det tilfældt kom ud paa Get; thi vilde man lægge disse ingenlunde ubetydelige Udgifter over paa Statskassen, maatte Statskassen faae Tilflugt paa anden Maade, og altsaa vilde de, der nu bidrage igjennem Kommunen, komme til at bidrage i den Henseende til Statskassen. Men det er dog ingenlunde saa ligegyldig en Sag, som man maaskee skulde troe. Disse Udgifter falde nemlig i høj Grad ulige paa de forskjellige Communer. Der er dog maaskee flere af de ærede Medlemmer, hvem det saaledes vil være bekendt, at der er Justitsfager, som have kostet en enkelt By 30,000 Rb. En enkelt Justitsfag har kostet Aalborg Amts Kjøbstæder, det vil sige Aalborg og Ribe, 30,000 Rb. Denne Udgift blev ved en særlig kongelig Tilladelse fordeelt paa hele Landet, og altsaa blev Kommunen dengang fri for den; men dette Princip er ganske forladt. Der var to store Justitsfager, saavidt jeg husker, var det Dronninglund-Sagen og Aalborg-Sagen, som medførte en Udgift tilsammen af 50,000 Rb.; denne Udgift blev fordeelt over hele Landet; men der har siden været andre Justitsfager, som for andre Communer have medført en Udgift af 7, 8, ja indtil 10,000 Rb., som ere faldne paa den enkelte Kommune, og som den har maattet betale. Der er f. Ex. i dette Dieblis Spørgsmaal om, at Gamle Roeskilde Amt, som bestaaer af 9,000 Eder. Hartorn, skal bære Udgiften i en Justitsfag, der har kostet 9,000 Rb.; det bliver saaledes 1 Rb. paa hver Ede. Hartorn i dette Amt. Det sees altsaa, at

Udgifterne til den criminelle Retspleie paa den Maade, som de nu afholdes, falde meget ulige, og det er efter min Overbeviisning urigtigt. Naar en fuldstændig Omorganisation af Retspleien indtræder, vilde deraf være en Folge, at disse Udgifter maae overtages af Statskassen. Forhen, det vil sige førend 1830, blev en Deel af disse Udgifter ogsaa afholdt af Statskassen; det var kun Forsøgningen af visse Forbrydelser, saasom Drab, Mordbrand, Tyveri og Røveri, der bekostedes af Communerne, hvorimod Forsøgningen af alle andre Forbrydelser bekostedes af Statskassen. Det var kun en højst Ubetydelighed, der blev givet Communerne — de fik i Aaret 1832 en Overstonsalsum af 6,000 Rb. — for at overtage alle de Udgifter, som Forsøgningen af de Staten vedkommende Sager medførte. Dette Forhold er senere nærmere blevet ordnet ved Rigningsloven af 20de Juni 1850. Den ærede Rigsdagsmand for Sorø udtalte sig fremdeles yderligere over de Foranstaltninger, der af Justitsministeren vare truffen med Hensyn til at paalægge de sportulerede jurisdiktion Embedsmænd visse Tilflugt, deels til Politivæsenet og deels til Pensioneringen af de afsaaede Embedsmænd, idet han formeente, at den rette Fremgangsmaade vilde have været, at disse Embedsmænds Indtægter, med Hensyn til hvilke denne Foranstaltning var truffen, vare optagne i Finantsloven paa Indtægtsiden, og at bemeldte Tilflugt, der vare givne af Embederne, opførtes paa Udgiftsiden. Jeg kan imidlertid ikke erkjende, at den af mig brugte Fremgangsmaade er uberettiget, og jeg kan altsaa heller ikke finde mig foranlediget til at følge den Anviisning, der i saa Henseende er givet. Naar den ærede Taler siger, at jeg er uberettiget til at lægge et saadant Tilflugt paa Embedsmanden, forsaavidt det ydes til Politivæsenet, saa maa jeg gjøre ham opmærksom paa, at, om jeg ogsaa vilde erkjende, at det forholdt sig saa, at jeg ikke kunde gjøre det uden en Sanction af den lovgivende Magt, saa havde jeg den allerbedste Leilighed til at eludere den, om jeg vilde. Jeg kunde jo stille Sagen saaledes, at jeg, naar et Embede var vacant, og jeg saae, hvem der var Supplicanter til det, kunde sige til den Paagjældende: Jeg giver Dig Embedet, men Du paatager Dig